

جهاني شدن اقتصاد!

ترتيب كننده: عبدالمرید "كوهستانی"

شاید نزد اکثر افراد بارزترین شکل جهانی شدن و آن چیزی که عرصه وسیعی از بحث و تحلیل پژوهشگران و محققان زیادی را به خود اختصاص داده، همان جهانی شدن اقتصاد باشد. بخاطر اهمیت اقتصاد بخصوص در عصر حاضر و تأثیرش برسیاست داخلی، منطقه ای و بین المللی، تا آنجا که بعضی گفته اند جهانی شدن به معنی زیرنظام سرمایه داری بردن جهان است. تأثیر روند جهانی شدن بر اقتصاد امر واضح و آشکاري است که چشم در مورد آن به خطا نمبرود و حتی به غیر متخصصان هم پوشیده نیست بنابراین آن به صورت ملموس برتولید، مصرف تبادل و توزیع تأثیر میگذارد. گرچه هنوز تعریف جامع و دقیق از جهانی شدن اقتصاد که در جامعه علمی مقبولیت نسبی داشته باشد وجود ندارد ولي پيرو تنوع در تعريف فرايند جهانی شدن، تعريف هاي گوناگون از جهانی شدن اقتصاد عرضه شده است این گوناگوني در درجه نخست از تأکید و تمرکز بر جنبه تاریخی جهانی شدن اقتصادی منطق و مکانیسم این پدیده جنبه های مختلف و حتی آثار و پیامدهای آن سرچشمه میگردعلایق و پایبندی های نظریه پردازان نیز در تعدد و تنوع تعریف و مفهوم بندي جهانی شدن اقتصاد مؤثر است. اگر جهانی شدن اقتصادی با یکپارچه گي روزافزون نظامهای اقتصادملی واحدهمراه باشد طوری که سازماندهی عملي فعالیت اقتصادی از مرزهای ملی فراتر رود، میتوان گفت اقتصاد جهانی در حال ظهور است در اقتصاد جهانی شده از لحاظ نظري انتظار ميرود همچنان که ارزش واقعي متغيرهاي کلیدی اقتصادی(تولید، قیمت ها، دستمزدها و نرخ های بهره) به رقابت جهانی پاسخ میدهند نیروهای بازار جهانی بر شرایط اقتصاد ملی برتری یابند. درست همان طور که اقتصاد های محلي در بازارهای ملی غرق میشوند آزمون واقعي جهانی شدن اقتصادی نیز این است که آیا گرایش های جهانی الگوی یکپارچه گي و ادغام اقتصادی جهانی، یعنی وجود بازار واحد جهانی را تأیید میکنند یا نه از این لحاظ میگویند که شواهد موجود بسیار کمتر از دعاوي اغراق آمیز بسیاری از جهان گرایان است حتی در بین دولتهای عضو سازمان توسعه و همکاری اقتصادی که بی تردید به هم پیوسته ترین مجموعه نظامهای اقتصادی هستند گرایش های معاصر فقط نشان دهنده میزان اندکی از یک پارچگی و ادغام اقتصادی و مالی هستند. از لحاظ تاریخی تقدم و برتری به جهانی شدن اقتصادی تعلق دارد با آن که میتوان پیشینه ای حدود چندین دهه و حتی چند سده برای تحولات مؤثر در شکل گیری یک جامعه و نظام سیاسی جهانی و یا فرهنگ جهانی شناسایی کرد. اما اقدامات فرایند جهانی شدن اقتصادی بیشتر است ولي برخی مورخان تحولات اقتصادی جهان عقیده دارند که پیشینه جهانی شدن اقتصادی به سده شانزدهم باز میگردد. ادغام و همگرایی اقتصادی در عرصه

جهانی رفته رفته بیشتر شد و در سده نهم که سرمایه داری به مثابه شکل مسلط نظام اجتماعی، اقتصادی قد علم کرد. شتاب گرفت و همراه با گسترش سرمایه داری فرایند جهانی شدن اقتصادی نیز با شتاب و شدت فرایند ای تداوم یافت، پیشرفتهای چشم گیر در حوزه فن آوری و امکانات ارتباطی هم امکان ادغام شمار بیشتر از اقتصادهای ملی و محلي را در اقتصاد جهانی تسهیل کرد و حجم بسیار زیادی از فعالیتهای اقتصادی روزافزون را به شبکه های اقتصادی جهان پیوند زد. البته فرایند جهانی شدن اقتصاد با نوسان ها و فراز و نشیب های همراه بوده است دهه های پایانی سده نوزدهم و سالهای آغازین سده بیستم، زمان شکوفایی یکی از جنبه های اصلي جهانی شدن اقتصادی بود در این دوره حجم تجارت بین المللی به نحوی سابقه ای افزایش یافت و سرمایه داری جوان گامهای بلندي در راستای تبدیل جهان به بازار واحد برای فروش تولید های خود برداشت. ولي هنوز چندسالی از عمر این نظام در سده بیستم نگذشته بود که دچار بحران شد و تشدید این بحران به دو جنگ جهانی انجامید. برخی نظریه پردازان جهانی شدن معتقدند که پیشرفت بسیار شتابان این جنبه از جهانی شدن اقتصاد عمدتاً در ماهیت نمادین آن ریشه دارد از آن جا که مبادلات در حوزه های مالی و پولی به کمک واسطه های نمادین انجام میشود عوامل طبیعی، سیاسی و فرهنگی کمترین تأثیر بازدارنده را دارند و گسترده تحرك سرمایه به سرعت جهانی میشود در شکل گیری یک بازارسهم جهانی، بازار جهانی کالا، امکان مبادله نقدینگی در سطح جهانی و تحرك سرزمین پرشتاب، برای نخستین بار به معنای شکل گیری یک بازار جهانی واحد برای پول و عرضه اعتبار پیدا کرد. جهانی شدن بیانگر اقتصاد بازار و پیامد آن یعنی تجارت آزاد بین کشورهای جهان است و آن را بر صنایع داخلی و عدم توانایی این صنایع در رقابت با صنایع پشتتاز خطرناک توصیف می شود این که چطور ماهی های کوچک با ماهی بزرگ به رقابت بپردازند.

در این میان عده ای راجع به خصوصی سازی صحبت کرده اند که عبارت است از واگذاری مالکیت بخش عمومی و شرکتهایش به بخش خصوصی در حوزه تفکر کاهش نظارت و قدرت حکومت ملی در این راستا گروهی در مورد توسعه دایرة تولید و بازاریابی سخن گفته اند که هیچ کارخانه یا شرکتي محصور در یک کشور نمیباشد، بلکه یک کارخانه یا شرکت دارای فروعی در کشورهای دیگر است شاید کارخانه در آسیا باشد. در این باره عده ای اثر جهانی شدن بر ملت ها و طبقات را مورد اعتبار قرارداده و گفته اند که آن در عرصه بین المللی به سود ملل پیشرفته ولي با هزینه ملت های درحال توسعه صورت چشم گیر در حال رشد است.

په کال 1932 کي طب پوهنځی د لومړنی لورو زدکړو مؤسسې په توگه رامنځته شو.

- په کال 1980 کي د ستوماتولوژي او د ماشومانو طب پوهنځی د طبي زدکړو په مؤسسه کي ور زیات شول او نوم یې د کابل دولتي طب پوهنځی ته واوښت.
- په کال 2004 کي د کابل طبي پوهنتون ته لور شو.
- په کال 2005 کي د ماشومانو طب پوهنځی منحل شو.
- په کال 2005 کي د نرسنگ پوهنځی منځته راغلی.
- په کال 2010 کي د عامې روغتیا پوهنځی را منځته شوه.
- په کال 2011 کي د روغتیايي متممو زده کړو پوهنځی رامنځته شو.
- په کال 2015 کي کمیونتي کالج رامنځته شو. د طب پوهنځي منځ ته راتگ (-1932 1945)

پرمختللي طب ته د هېواد اړتیا او طبابت ته د پاچا محمد نادر شاه پاملرنې د 1931 کال د مارچ د میاشتي په 22 د یکشنبې په ورځ د ماسپین په 3:00 بجو په دلگشا ماڼۍ کې غونډه ترسره کړه او هوډ یې وکړ تر څو د طب پوهنځی په دارالامان ماڼۍ کې تاسیس شي.

لومړی پړاو: ترکیبي ته اړتوب له 1932- 1945

د تاسیس له وخته ترکیبي د کابل طب پوهنځي سره لاس ورکړه لرله. په لومړي سر کې د موسسې رئیس ډاکټر رفقی بیگ (ترکی) وا او وروسته ډاکټر حسن رشاد بیگ (ترکی) د رئیس په توگه وټاکل شو. په وروستيو کې ډاکټر زاهدې بیگ (ترکی) دې دندې ته وگومارل شو. د دې پړاو په لړ کې دغه علمي هیئت اوه دورې فارغان لرل.

دوهم پړاو: دکابل طب پوهنځي توامیت د فرانسې سره له -1946 1955

- په کال 1945 کي پرهېولانرا د کابل طب پوهنځي د رئیس په توگه وگومارل شو.
- د دې پړاو په لړ کې دغه پوهنیز هیئت لس دورې فارغان لرل.
- دکابل طب پوهنځي د ښوونې او آرمونو قوانین او مقررات رامنځته او پلي شول.
- دریم پړاو: د کابل طب پوهنی په -1956 1978 کلونو کې
- ډاکټر فقیر احمد شفا د کابل طب پوهنځي د معاون په توگه وگومارل شو او په کال 1956 کې ډاکټر محمد عثمان انوري د کابل طب پوهنځي د لومړني رئیس په توگه وگومارل شو.
- یو قانون د زدکړې لپاره جوړ شو.
- د وینې بانک رامنځته شو.
- په دې دوره کې د ښځینه زده کوونکو نوم ثبتونه شوې وه.
- ډیری افغان ښوونکي د مقرراتو پر بنسټ وگومارل شول.
- د کابل طب پوهنځي خپرونو وده وکړه او درسي کتابونه په فارسي ژبه خپاره شول.
- څلورم پړاو: د کابل طب پوهنځی له 1978 تر 1991 کال پوري
- د کابل ابو علي سینای بلخي دولتي طبي موسسې ته د کابل طب پوهنځي وده.
- د لېسانس سند د ماسترۍ سند ته لوړ شو.

د کابل د طبي علومو پوهنتون لنډه تاريخچه

ليد لوری:

- هيله مند يو چې په ملي او سيمه ايزه کچه په طبي زدکړو کې د ښه والي د رامنځته کولو او يوه لوړ سنت او نوښت د روزلو، څېړني او روغتيايي آسانتياوو له لارې د روغتيايي پاملرنو د پوهنيزو ټولنو په منځ کې د يوه مخکښ او لارښود پوهنتون په بڼه وپېژندل شو.
- دنده: لاندينيو ټکيو ته ژمنتيا د کابل د طبي علومو پوهنتون دنده ده:
- په ښوونه او روزنه کې نوښت
- داسې کلتور چې په هغه کې پوهنيزې څېړني دڅېړنې، له ناروغ څخه د پالنې او زده کړې لامل گرځي.
- په ځانگو، پوهنځيو او مؤسساتو کې لاس ورکړه.
- په پرله پسې ډول د ناروغ د تجربې او د پالنې څرنگتيا د ښه کولو لپاره هڅه
- د ناروغ څخه د پالنې د نويو لارو چارو خوښول او وده
- د سيمه ايزو، ولايتي او نړيوالو ټولگو روغتيا د ښه والي لپاره ژمنتيا
- ارزښتونه:
- لوړوالی
- د ناروغ څخه پالنه
- ډله اييز کار
- درناوی او اوښتنه
- مشري
- مسوليت اخيستنه او روڼتيا
- اخلاقي ستندرد
- گډون
- انصاف
- نوښت
- اکادميکه آزادې
- د زده کړې سره ژوند
- ټولټالې
- ژمنتيا او اغېزمنتيا
- په کال 2016 کې د کابل طبي پوهنتون د کابل د طبي علومو پوهنتون ته لوړ شو.

